

KÚRIA

Bfv.I.1328/2018/7. szám

A Kúria Budapesten, a 2018. év december hó 4. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A magánlaksértés vétsége miatt folyamatban volt büntetőügyben a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség felülvizsgálati indítványát elbírálv a Tatai Járásbíróság 4.Bpk.132/2017/3. számú végzését megváltoztatja,

terheltet a magánlaksértés vétségének [Btk. 221. § (1) bekezdés] vádja alól felmenti,

a 10.795 (tízezer-hétszázkilencvenöt) forint kártérítés és az 1.500 (ezeröttszáz) forint eljárási illeték megfizetésére vonatkozó rendelkezést mellőzi, és a ... Város Önkormányzata által előterjesztett polgári jogi igény érvényesítését egyéb törvényes útra utasítja,

az önkényes beköltözés [Szabs. tv. 167. §] és a rongálással elkövetett tulajdon elleni szabálysértés [Szabs. tv. 177. § (1) bekezdés b) pont] miatt az eljárást megszünteti.

A felülvizsgálati eljárás során felmerült 15.000 (tizenötezer) forint bünygi költséget az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítványozó, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Tatai Járásbíróság a 2017. december 1. napján, tárgyalás mellőzésével meghozott 4.Bpk.132/2017/3. számú végzésével a terhelttel szemben magánlaksértés vétsége [Btk. 221. § (1) bekezdés] miatt százhusz óra fizikai munka jellegű közérdekű munka büntetést szabott ki. Rendelkezett arról, hogy amennyiben a terhelt a munkakötelezettségének önként nem tesz eleget, a közérdekű munka,

illetve annak hátralévő része helyébe fogházbüntetés lép. Kötelezte a terheltet, hogy a ... Város Önkormányzata magánfél részére fizessen meg 10.795 forint kártérítést, valamint az állam javára 1.500 forint eljárási illetéket.

A járásbíróság végzése 2017. december 14. napján jogerőre emelkedett.

A jogerős határozat ellen a Komárom-Esztergom Megyei Főügyészség terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontjában írt okból.

Az indítványozó kifejtette, hogy az irányadó tényállás szerint a terhelt a ... Város Önkormányzat tulajdonát képező önkormányzati bérlakásba erőszakkal - a bejárati ajtót vállal benyomva - hatolt be, a tényállás ugyanakkor azt nem tartalmazza, hogy a szóban forgó ingatlanba a terhelt kiköltöztetése után új lakó költözött volna be, vagy azt magánszemély részére kiutalták volna, ekként az sem állapítható meg, hogy az adott lakás másnak az ingatlana. Miután a magánlaksértés bűncselekményének jogi tárgya a magánlakás sérthetetlenségéhez való jog, így csak másnak a lakása jöhet szóba, ezért álláspontja szerint a még ki nem utalt, üresen álló önkormányzati lakás nem lehet elkövetési tárgya a magánlaksértésnek, mivel az nem minősül más lakásának. Ennek alátámasztására hivatkozott a BJD. 4159. és 7498. szám alatt közzétett döntésekre.

Ezért azt indítványozta, hogy a Kúria a felülvizsgálattal megtámadott határozatot változtassa meg és a terheltet az ellene emelt vád alól bűncselekmény hiányában mentse fel.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt annak helyes indokaira tekintettel fenntartotta, indítványozta a járásbíróság határozatának megváltoztatásával a Be. 662. § (2) bekezdés a) pontja alapján a terhelt bűncselekmény hiányában történő felmentését (BF.1260/2018/1. szám).

A jogerős határozat meghozatalára a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény hatálya alatt került sor. 2018. július 1-jén ugyanakkor hatályba lépett a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (továbbiakban Be.).

A Be. 868. § (1) bekezdése szerint a törvény rendelkezését a törvényben megjelölt kivételekkel a hatályba lépéskor folyamatban lévő ügyekben is alkalmazni kell. E kivételek között a felülvizsgálati eljárás rendelkezései nem szerepelnek.

Ezért a Kúria a felülvizsgálati eljárásban a Be. rendelkezéseire volt figyelemmel, és a felülvizsgálati indítvány elbírálására a Be.

660. § (1) bekezdése alapján tanácsulást tűzött ki, melyen a megtámadott határozatot a Be. 659. § (5) bekezdésében foglalt felülvizsgálati indítványban meghatározott ok alapján bírálta felül, emellett vizsgálta a Be. 659. § (6) bekezdésében meghatározott eljárási szabálysértéseket is, ilyet azonban nem észlelt.

A Tatai Járásbíróság végzésében megállapított tényállás lényege a következő:

A terhelt a 2010. június 28. napján kötött, határozatlan idejű lakásbérleti szerződés alapján a ... Város Önkormányzata tulajdonát képező önkormányzati bérlakásban lakott. A terhelt a lakás használatáért a mindenkor érvényes önkormányzati rendeletben meghatározott mértékű bérleti díjat volt köteles megfizetni, illetőleg viselnie kellett a szerződésben írt külön szolgáltatások díját is. A szerződés szerint az önkormányzat a bérleti szerződés felmondására volt jogosult, ha a terhelt a lakbért a megfizetésre megállapított időpontig nem fizette meg, és a szerződés bármely okból történő megszűnésekor a terhelt köteles volt a lakást kiüríteni és rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban az önkormányzat birtokába visszabocsátani.

A terhelt a szerződés megkötését követően a bérleti, lakáshasználati és a különszolgáltatási díj megfizetési kötelezettségének nem tett eleget. Emiatt az önkormányzat a szerződést 2015. október 31. napjával felmondta, és felhívta a terheltet, hogy e napig a lakást kiürített állapotban adja át. A terhelt - annak ellenére, hogy az önkormányzat felszólító levelét 2015. október 12. napján kézhez kapta - a lakást nem hagyta el, díjtartozását továbbra sem egyenlítette ki.

A Tatai Járásbíróság a ... Város Önkormányzata által indított perben a 2016. október 17. napján jogerős ítéletében arra kötelezte a terheltet, hogy a bérlakást harminc napon belül hagyja el, azt az ingóságaitól kiürített, rendeltetésszerű használatra alkalmas állapotban adja át az önkormányzat részére. Miután a terhelt ennek nem tett eleget, a Tatai Járásbíróság a 2017. május 4. napján jogerőre emelkedett végzésében feljogosította a végrehajtót, hogy a terheltnek lakás elhagyására való kötelezettségének teljesítését a rendőrség közreműködésével kényszerítse ki.

A végrehajtó 2017. június 15-én 13 órakor a terheltet a lakásból kilakoltatta.

A kilakoltatás során a terhelt akként nyilatkozott, hogy ingóságait a lakásból már elszállította, az ingatlanban maradt ingóságokra pedig nem tart igényt. A terhelt a lakást 13 óra 28 perckor elhagyta, a lakáskulcsokat az önkormányzat jelen lévő

képviselőjének átadta, a lakást 13 óra 37 perckor lezárták.

A terhelt még ugyanezen a napon, 2017. június 15-én 19 óra körül visszament az önkormányzat tulajdonát képező lakáshoz, és abba erőszakkal - a bejárati ajtót vállal benyomva - behatolt és 2017. július 5. napjáig ott is maradt.

A terhelt a lakás bejárati ajtajának benyomásával 10.795 forint kárt okozott a ... Város Önkormányzata sértettnek.

A sértett - képviselője útján - joghatályos magánindítványt terjesztett elő a terhelttel szemben a sérelmére megvalósított magánlaksértés bűncselekménye miatt, továbbá polgári jogi igényt terjesztett elő, abban a 10.795 forint összegű kár és annak 2017. június 15. napjától járó kamatai megfizetésére kérte a terheltet kötelezni.

A Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapította meg a terhelt bűnösségét.

A Btk. 221. § (1) bekezdésében meghatározott magánlaksértés vétségét az követi el, aki más lakásába, egyéb helyiségébe vagy az ezekhez tartozó bekerített helyre erőszakkal, fenyegetéssel vagy hivatalos eljárás színlelésével bemegy, illetve ott benn marad.

A szóban forgó ügyben a terhelt az önkormányzati bérlakás használatára 2015. október 31. napjáig volt jogosult, ekkor ugyanis az önkormányzat a lakásbérleti szerződést felmondta és felszólította, hogy a lakás a bérleti díj nem fizetése okán hagyja el. Így a terhelt 2015. november 1. napjától már nem volt jogosult a lakás használatára.

A terheltet a végrehajtó 2017. június 15-én lakoltatta ki a lakásból. Azt azonban az önkormányzat nem utalta ki másnak.

A magánlaksértés jogi tárgya a lakás, illetve a lakáshoz tartozó egyéb helyiség és a bekerített hely zavartalan használatához fűződő érdek, vagyis az ún. házijog.

Annak nincs jelentősége, hogy a lakás természetes vagy jogi személy tulajdonában van-e.

A lakások és helyiségek bérletére, valamint az elidegenítésükre vonatkozó egyes szabályokról szóló 1993. évi LXXVIII. törvény 2. § (5) bekezdés és 3. § (1) bekezdése szerint az önkormányzat

tulajdonában lévő lakás bérbeadásának érvényességéhez a szerződés írásba foglalása szükséges, a lakásra a tulajdonos önkormányzat - e törvény keretei között alkotott - rendeletében meghatározott feltételekkel lehet szerződést kötni. Az önkormányzati rendeletben meg kell határozni az önkormányzati lakás szociális helyzet alapján történő bérbeadásának a lakás bérbeadásakor fennálló jövedelmi és vagyoni körülményekhez igazodó feltételeit.

A fentiek szerint az önkormányzati lakás esetében a lakhatásra rendeltség az önkormányzat és a bérlő által kötött szerződés létrejöttétől függ, mindaddig, amíg e rendelkezés meg nem történik, a lakás ténylegesen nem lakható.

A bűncselekmény megvalósulásának feltétele, hogy a lakás ténylegesen lakásként használt legyen.

Nem lehet tárgya a bűncselekménynek a még ki nem utalt önkormányzati bérlakás. A bírói gyakorlat egységes abban, hogy az az önkormányzati bérlakás, amit még nem utaltak ki, üresen áll, nem lehet elkövetési tárgya a magánlaksértésnek (BJD.4159.; BJD.7498.), mivel nem minősül más lakásának.

Mivel a terhelt a 2015. november 1. napjától már nem volt jogosult a lakás használatára, 2017. június 17-én pedig kilakoltatták, azonban a rendelkezésre álló adatok szerint új bérlővel az önkormányzat nem kötött szerződést, bérlőt nem jelölt ki, a lakás a tényállásban írt cselekmény elkövetésének időpontjában nem minősülhetett más lakásának.

Miután a lakás, ahová a terhelt erőszakkal behatolt, nem volt más lakása, így a terhére rótt cselekmény nem bűncselekmény, azzal a Btk. 221. § (1) bekezdése szerinti magánlaksértés tényállását nem valósította meg.

Az okozott kár mértékére tekintettel a cselekmény nem minősülhetett a Btk. 371. §-a szerinti rongálás vétségének sem.

Mindezekre tekintettel a Kúria a Be. 662. § (2) bekezdés a) pontja alapján a járásbíróság ítéletét megváltoztatta és a terheltet a magánlaksértés vétségének vádja alól a Be. 566. § (1) bekezdés a) pontja alapján bűncselekmény hiányában felmentette.

Az irányadó tényállásban rögzített cselekmény elkövetésével azonban a terhelt megvalósította a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (Szabs. tv.) 167. §-a szerinti önkényes beköltözés és a 177. § (1) bekezdés b) pont szerinti rongálással elkövetett tulajdon elleni szabálysértését.

A Be. 573. § (1) bekezdése szerint akkor, ha a bíróság úgy látja, hogy a vád tárgyává tett cselekmény szabálysértés, és ezért a terheltet felmenti, a szabálysértést elbírálja.

A cselekmény elkövetési ideje 2017. június 15., a járásbíróság ítélete 2017. december 1. napján kelt és 2017. december 14. napján emelkedett jogerőre.

A Szabs. tv. 6. § (1) bekezdése szerint nincs helye felelősségre vonásnak, ha a szabálysértés elkövetése óta hat hónap eltelt (elévülés). Az (5) bekezdés szerint a szabálysértés miatt az eljárás alá vont személy ellen a szabálysértési hatóság, a fegyelmi jogkör gyakorlója, az ügyészség és a bíróság által fogatosított eljárási cselekmények az elévülést félbeszakítják. A félbeszakítás napjával az elévülési idő újrakezdődik.

Miután az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedése óta az elévülést nem szakította félbe eljárási cselekmény, az önkényes beköltözés szabálysértésének és a rongálással elkövetett tulajdon elleni szabálysértésnek a büntethetősége a Szabs. tv. 6. § (1) és (5) bekezdésére figyelemmel 2018. június 13. napján elévült, ezért a Kúria a szabálysértés miatt az eljárást a Szabs. tv. 83. § (1) bekezdés h) pontja alapján megszüntette.

A polgári jogi igény érvényesítését a Be. 560. § (1) bekezdés b) pontja szerint egyéb törvényes útra utasította.

A bűnügyi költségre vonatkozó rendelkezés a Be. 664. § (1) bekezdésén alapul.

Az ítélet elleni fellebbezés a Be. 653. § (1) bekezdésére és a 458. § (3) bekezdésére figyelemmel kizárt, felülvizsgálatát pedig a 650. § (1) bekezdés b) pontja zárja ki. Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 656. § (6) bekezdésén alapul azzal, hogy a Kúria - a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - az indítványt érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2018. december 4.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Domonyai Alexa s. k. előadó bíró, Dr. Soós László s. k. bíró

A kiadmány hitelével:

Mátyás Gyöngyi

bíróság ügyintéző